

INWENTARZ ARCHIWUM MARKA OBERLÄNDERA

Archiwum Marka Oberländera zostało podarowane Archiwum Emigracji przez wdowę, Halinę Pfeffer-Oberländer, dzięki pomocy Janiny Jasińskiej-Luterek, malarki mieszkającej już wówczas pod Paryżem. Także wtedy, Halina Oberländer, podjęła decyzję o podarowaniu Muzeum zespołu kilkuset prac Marka Oberländera z niemal nieznanego w Polsce, nicejskiego okresu jego twórczości. W lutym 2008 roku, Mariusz Wołos oraz Mirosław Supruniuk polecili do Nicei, by nadzorować pakowanie spuścizny i transport całości do Torunia. Materiały dotarły do Torunia w kartonach i pudłach, i nie były uporządkowane. W trakcie porządkowania i opracowywania odkryto, że wspólnie z spuścizną Marka, w kartonach znalazło się też archiwum jego żony oraz materiały związane z Henrykiem Błachnio, który był przyjacielem rodziny. Archiwalia te zostało wydzielone ze spuścizny i będą opracowane osobno.

Sygn. AE/MO/I

Prace własne: notatniki, teksty o sztuce, autobiograficzne

1. Trzy notatniki, rkps; „Oberländer”, mps; „Odpowiedź na ankietę”, mps; M. Oberländer, „Uwaga!!! Na horyzoncie Moskwa”, mps, lata 1950, k. 65;
2. Dwa notatniki, rkps; luźne notatki, rkps; M. Oberländer, *Od przybytku głowa nie boli*, list do redakcji [druk, mps] [1960-1969], k. 59;
3. Cztery notatniki, rkps; „Marek Oberländer”, mps; Biogram; mps; [1964-1978], k. 139;
4. Notatki M. Oberländer o sztuce, rkps; Notatki M. Oberländer, mps; [1958-1978], k. 21;

Sygn. AE/MO/II

Prace własne: Fotografie, ilustracje do książek

1. Fotografie do reportażu Józefa Kuśmierka, 1947-1948; k. 65; fotografie prac M. Oberländera, 1955-1960, k. 33;
2. Ilustracje w książkach: S. Rey, *Księga rozbitków*, Warszawa 1959; S. Kowalski, *Podróż małego Sindbada*, Warszawa 1962;

Sygn. AE/MO/III

Materiały dotyczące pracy zawodowej

1. Księga wpisów. Dyskusyjny Salon Plastyków „Po Prostu”. Wystawa zbiorowa prac Grupy Staromiejskiej i Grupy 55, VII 1956, k. 20;
2. Księga wpisów. Dyskusyjny Salon Plastyków „Po Prostu”. Wystawa prac Hilarego Krzysztofiaka, VIII 1956, k. 18;
3. Księga wpisów. Dyskusyjny Salon Plastyków „Po Prostu”. Wystawa prac Witolda Domasiewicza, Włodzimierza Kunza i Andrzeja Wróblewskiego, IX 1956, k. 16;

Sygn. AE/MO/IV

Materiały dotyczące pracy zawodowej

1. Księga wpisów. Dyskusyjny Salon Plastyków „Po Prostu”. Wystawa prac Stanisława Mrówińskiego i Grupy X, X-XI 1956, k. 27;

2. Księga wpisów. Dyskusyjny Salon Plastyków „Po Prostu”. Wystawa prac Marii Jaremy i Tadeusza Kantora, XII 1956, k. 46;
3. Księga wpisów. Dyskusyjny Salon Plastyków „Po Prostu”. Wystawa prac Bolesława Brzezińskiego, VII 1957, k. 12;
4. Księga wpisów. Dyskusyjny Salon Plastyków „Po Prostu”. Wystawa prac Oskara Hansena, V 1957, k. 18;

Sygn. AE/MO/V

Materiały do biografii

1. Dokumenty z Rosji Sowieckiej, 1943-1945, rkps, mps, k. 5;
2. Materiały autobiograficzne, życiorysy, notatki, testament, 1946-1973, k. 119;
3. Materiały biograficzne, dokumenty szkolne, świadectwa, dyplomy, 1946-1968, k. 22;
4. Materiały biograficzne: dokumenty tożsamości, zaświadczenia zawodowe, akt urodzenia, karty członkowskie, akt małżeństwa, 1947-1976, k. 71;
5. Materiały biograficzne: dokumentacja stanu zdrowia, k. 157;
6. Materiały biograficzne: dokumentacja finansowa, sprawy lokalowe, 1954-1963, k. 128;
7. Materiały do biografii: wspomnienia innych osób, 1979-1997, k. 21;

Sygn. AE/MO/VI

Materiały do biografii: Fotografie

1. Fotografie, dokumenty (legitymacje prasowe, książeczka wojskowa, legitymacja szkolna, identyfikatory), 1944-1970, k. 56;
2. Fotografie studia, lata 1950, k. 76;
3. Fotografie Festiwalu Młodzięzy, 1955, k. 16;
4. Fotografie kolegów i przyjaciół, 1943-1967, k. 65;

Sygn. AE/MO/VII

Materiały do biografii: Fotografie

1. Fotografie malarza w pracowni przy ul. Solnej w Warszawie, [lata 1960.], k. 30;
2. Fotografie różne, 1944-1976, k. 61;

Sygn. AE/MO/VIII

Materiały do twórczości

1. Wycinki prasowe, recenzje z wystaw: *Czytelnicy proponują nagrodę dla Marka Oberländera*, Po prostu, 1955 nr 35; *Ogólnopolska wystawa młodej plastyki*, Życie Warszawy 1955 nr 31; W. Rustecki, *Malarstwo bez fetyszów*, Serwis Publicystyczny, 1959 nr 2339, k. 14;
2. Dokumenty wystaw: Warszawa 1960; Wrocław 1961; Amsterdam 1961; Sztokholm 1963; Paryż 1964; Saint-Paul-de-Vence 1965, k. 51;
3. Dokumenty wystaw: Washington 1967; Amsterdam 1970; *Malarstwo w Polsce Ludowej*, Warszawa 1970, k. 124;
4. Dokumenty wystaw: Antibes 1973, k. 78;

Sygn. AE/MO/IX

Materialy do twórczości

1. Recenzje, artykuły prasowe: S. Rodziński, *35 lat malarstwa w Polsce Ludowej (uwagi na marginesie poznańskiej wystawy)*, 1979; S. Rodziński, *Arsenał raz jeszcze*, Tygodnik Powszechny, 1979 nr 48; T. Kurzawa, „Pamiętniki” warszawskiego Arsenalu, Barwy 1979 nr 12; E. Podhorizer-Sandel, *Marek Oberländer*, Folks-Sztyme 1979 nr 19; E. Garztecka, *Gorzów i „Arsenał”*, Trybuna Ludu, 1978 nr 212; *Arsenał po latach*, Tygodnik Powszechny, 27.08.1978; A. Sawicki, *Arsenał dziś*, Dziennik Polski, 1971 nr 182; *Pamiętnik 1955-1977*, Express Wieczorny, 12.08.1978; fotografie, k. 20;
2. Recenzje, artykuły prasowe, wystawa – Wrocław 1980; Warszawa 1980: E. M. Małkowska, *Hommage dla Oberländera*, Literatura 1980 nr 438; *Polska sztuka współczesna*, Życie Warszawy, 1980 nr 140; Zaproszenie na wystawę, Dom Artysty Plastyka, Warszawa 1980; R. Łubowicz, *Marek Oberländer*, Wiadomości 1980 nr 20; A. Wiśniewski, *Autobiograficzna Marka Oberländera*, Gazeta Robotnicza, 24 kwietnia 1980; (zew), *Twórczość Marka Oberländera w Muzeum Narodowym we Wrocławiu*, Kurier Polski, 17.04.1980; *Wystawa Marka Oberländera w Muzeum Narodowym*, Wiadomości 1980 nr 15; *Plastyka*, Życie Literackie, 1980 nr 17; M. Hermansdorfer, *Oberländer – przemiany twórczości*, b.r.; *Prace Marka Oberländera*, Wieczór Wrocławia, 1980 nr 78; *Marek Oberländer. Malarstwo, grafika, rysunek*, Wrocław [katalog, ksero], 1980; S. Rodziński, *Malarstwo Marka Oberländera*, Tygodnik Powszechny, 1980 nr 18; B. Baworowska, „Marek Oberländer”, mps b.r., k. 61;
3. Recenzje, artykuły prasowe: A. Warzecha, *Marek Oberländer u Tadeusza Nyczka*, Dziennik Polski, 19.10.1988; *Marek Oberländer, Barbara Jonscher, Izaak Celnikiem*, [katalog], Gorzów 1987; *Marek Oberländer: akwarele i gwasze, październik 1988* [katalog]; Z. Rykowski, W. Władysław, *Przedświt nowego myślenia, Tu i Teraz*, 13.04.1988; *Ekspresjonści z kręgu Arsenalu, luty-marzec 1982*, Gorzów Wielkopolski [katalog]; k. 29;
4. Recenzje, artykuły prasowe: *Marek Oberländer. Prace ze zbiorów Muzeum Okręgowego w Gorzowie*, marzec-maj 1993 [katalog]; J. A. Zieliński, *Marek Oberländer 1922-1978*, ulotka, 1992; *Marek Oberländer 1922-1978 w 25. rocznicę śmierci*, Warszawa 2003; M. Małkowska, *Malarz napiętnowany cierpieniem*, Rzeczpospolita, 19.01.1999; *Marek Oberländer, malarstwo, grafika, rysunek*, Styczeń 1999, Warszawa [katalog]; „Marek Oberländer. Materiały na temat wystawy 27.10.1997-20.02.1998, Galeria In Spe”; D. Jarecka, *Portrety człowieka*, Gazeta Wyborcza, 1997 nr 257; R. Piątkowska, *Człowiek przeświecony*, Midrasz, listopad-grudzień 1997; (m), *Wystawa Oberländera*, Tygodnik Powszechny, 23.11.1997; M. Kuc, *Twarze i figury*, Gazeta Wyborcza, 28.10.1992; M. Rabizo-Birek, *Powrót Marka Oberländera*, Akant, 1998 nr 8; *Marek Oberländer. Graphiken, gouachen, zeichnungen*, Leipzig 1993 [Katalog]; k. 76;
5. Recenzje, artykuły prasowe: A. Osęka, *Pożegnanie z upiorami*, Wprost, 31.07.2005; M. Kitow, *Marek Oberländer. Sylwetka*, Culture, 23.08.2002 [wydruk z Internetu]; M. Kitowska-Łysiak, *Ostry smak życia*, Art. & Buisiness, 1998 nr 4, k. 106;

Sygn. AE/MO/X

Materiały do twórczości

1. Zdjęcia prac Marka Oberländera w kolekcji Muzeum Uniwersyteckiego, Płyty CD, 14 sztuk; Dokumentacja prac podarowanych do Muzeum Sztuki Współczesnej w Radomiu, 1 CD; Prace Marka Oberländera a Izrael Museum (Jerozolima), 1 CD;

Sygn. AE/MO/XI

Korespondencja

1. Listy Haliny Pfeffer-Oberländer, żony malarza, 1957-1960, k. 31;
2. Listy Haliny Pfeffer-Oberländer, żony malarza, 1961, k. 20;
3. Listy Haliny Pfeffer-Oberländer, żony malarza, 1962, k. 34;
4. Listy Haliny Pfeffer-Oberländer, żony malarza, 1963, k. 97;
5. Listy Haliny Pfeffer-Oberländer, żony malarza, 1964, k. 75;
6. Listy Haliny Pfeffer-Oberländer, żony malarza, 1964, k. 102;

Sygn. AE/MO/XII

Korespondencje

1. Listy Haliny Pfeffer-Oberländer, żony malarza, 1965, k. 96;
2. Listy Haliny Pfeffer-Oberländer, żony malarza, 1966, k. 31;
3. Listy Haliny Pfeffer-Oberländer, żony malarza, 1967, k. 71;
4. Listy Haliny Pfeffer-Oberländer, żony malarza, 1968, k. 87;
5. Listy Haliny Pfeffer-Oberländer, żony malarza, 1968, k. 84;

Sygn. AE/MO/XIII

Korespondencje

1. Listy Haliny Pfeffer-Oberländer, żony malarza, 1969, k. 88;
2. Listy Haliny Pfeffer-Oberländer, żony malarza, 1970-1976, k. 35;
3. Listy Haliny Pfeffer-Oberländer, żony malarza, 1977-1978, k. 23;
4. Listy Haliny Pfeffer-Oberländer, żony malarza, b.d., k. 65;

Sygn. AE/MO/XIV

Korespondencja: listy od instytucji i osób, A-L

1. Listy A-B: Ambasada PRL we Francji; Ambasada PRL w Danii; Roger Hope; Ryszard Bednarski; E. Ber; Jack Berman; Jolanta Biegaszewska; Henryk Błachnio; B'Nai B'Rith; B.P.H.Fedenko; Michał Britiger; Bolesław Brzeziński; Bureau d'Aide Sociale de Nice; Bureau d'Aide Sociale de Paris; k. 44;
2. Listy C: Jean Catinat; Jacques Chamjueux; Marc Chetath; Joseph Choko; Cojador; Comite Professionnel des Galeries d'Arts; Consul General du Canada; Bohdan Czeszko, k. 38;

3. Listy D: Witold Damasiewicz; Departement des Alpes-Maritimes; DESA; Direction Generale des Imports; Alicja Dryszkiewicz; Jan Dziędziora, k. 64;
4. Listy E-J: Bruno Eicheholz; Enke Dieter; Anna Fabiganowska; Fondation pour une Entraide Intellectuelle Europeenne; Flaszner; Ludwik Frenzl; Freundeskureis; Pola Friedmanowa; Frydman; Galerie Lambert; La Galerie Saint-Lavrent; Galerie La Vielle Echappe; Główny Urząd Cel; Zofia Gotferrfein; Mariusz Hermansdorfer; Jacob Hillenius; S. Hitzig; S. H. Hoffenberg; Maria Jarema, k. 42;
5. Listy K-L: Irena Kamper; Józef Karniol; Marian Kaźmierski; Konsulat Generalny PRL w Paryżu; J. Kożuchowski; Henryk Labat; Zdzisław Lachur; Jan Lebenstein; Liesbeth; Nina Lilcyko; k. 115;

Sygn. AE/MO/XV

Korespondencja: listy od instytucji i osób, M-Z

1. Listy M-P: Ministre des Affaires Etrangere; Ministerstwo Kultury i Sztuki PRL; Musee Massena; Muzeum w Lublinie; Muzeum w Toruniu; Muzeum Historii Polskiego Ruchu Rewolucyjnego; Muzeum Narodowe w Warszawie; Muzeum Narodowe we Wrocławiu; Bohdan Osadczuk; Pfefferowie; A. Pohribrij; Wiktor Poznański; Le Prefet des A. M. Service des Etraengeres, k. 46;
2. Listy R-S: Feliks Raisman; Recette-Perception Minicypale de Dreux; Halina Rosińska; Ruth Schloss; Ber Schreiber; Doris Schreiber; Service Social de la Main-d'Oeuvre Etrangere; Jacek Sempoliński; Jacek Siennicki; Le Solei dans la Tete; Svea-galleriet; Jan Szancenbach; Antoni Szymanowski, k. 63;
3. Listy W: Lena Walicka; Wiktor Woroszyński; Andrzej i Teresa Wróblewscy; k. 114;
4. Listy Z: Fiszal Zawidowicz; Związek Polskich Artystów Plastyków; Żydowski Instytut Historyczny, k. 5;
5. Listy nierozpoznane, k. 73;

Sygn. AE/MO/XVI

Varia

1. Fotografie prac innych artystów, k. 7;
2. Pocztówki, foldery turystyczne, k. 46;
3. Pocztówki, ulotki, foldery, wizytówki, bilety, k. 150;
4. Foldery i ulotki, k. 51;

Sygn. AE/MO/XVII

Varia: przedmioty osobiste

1. Szachy;
2. Karty do gry;
3. Brzytwa;
4. Medal Muzeum Narodowego we Wrocławiu;